

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom
za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 „ — „
četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 „ — „
četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno trislopesno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

„Ad hoc!“

Zopet so na Dunaji gospodje državni poslanci. Lepo so sešeteli. Število sicer ni veliko, ali od vsacega se vé, od kod je doma, kako se je imenoval njegov oče, in kako so ga krstili. Od Karnerija se že tudi vé, da si je poiskal svoj sedež na skrajni levici, drugi se bodo vsedli drugam, prostora jim ne bode manjkalo, saj bode prihodnji predsednik iz svojega vzvišenega sedeža moral priznati, „da jih mnogo vidi, katerih ni v zboru.“ V četrtek so imeli prvo sejo, v saboto bodo zaslišali cesarjev nagovor. Tako daleč je še šlo in še pojde. Ne gladko sicer, kajti marsikter poslanec je voljen s pridržkom, protestom: ad hoc! A šlo je vsaj. Od sobote počenši pa je svet z deskami zabít. Poslanci, ki so voljeni „ad hoc“, bodo se menda še le zdaj vprašali, kaj pomenja ta „ad hoc.“ Ko so bili voljeni, je pomenjal „ad hoc“ toliko kakor: Poslanci gredó na Dunaj, da dovolijo cislajtanske davke, in da volijo delegacijo, ki bode dovolila skupne avstrijske davke, če je izraz „avstrijski“ še dovoljen in rabljiv. „Ad hoc“ je torej pred kratkim pomenjal davke in neko „preponižno udanost“, po tuje lojalnost, ktere morajo ljudstva res mnogo imeti, da hoté v takih razmerah svoje žulje polagati na žrtvenik domovine. Največ je menda imajo Poljaki, kajti njih poslanci so šli s tem namenom na Dunaj, da dovolijo vladi kolikor le mogoče velik budget.

Narodi bi bili pri tem „adhokovanji“ res trpeli, a država bi bila dalje vegetirala in to je že mnogo pri nas, kjer živimo vedno samo iz rok v usta. A stvar se je zasukala. Ustavoverna stranka, to je tista stranka, ki ne mara za državo, za spravo, s katero pa vlada in in vladar vedno koketira, je res zdaj že pol leta kričala po državnem zboru zibaje se v sladkih mislih, da bode državni zbor kakor nekdanj sestavljen smel Avstrijo zatajiti, stopiti pod cesaristični pruski prapor in tisto kulturo, ktero zdaj ogenj, strah, smrt in razvaline markirajo na zapadu, z enakimi sredstvi zdaj tudi po Avstriji razširjati. Ustavoverna stranka se je zmotila. Državni zbor jej ni po volji sestavljen, ona nima večine, nima moči. Z večino in močjo je zgubila ta stranka vse, in zdaj samo premišljuje, kako bi zaprečila državni zbor, ki je sklican na podlagi postav, ktere je ravno ta stranka votirala, ktere so pa cislajtanski narodi po svoje porabili. 14. t. m. se je zbralo 38 ustavovernih poslancev, da bi ugibali, kaj in kako. Giskra jim je predsedoval — propadli Giskra. Sklenili niso nič, ker tički tiče v mrežah, ktere so si sami naredili, in katerih niso hoteli odstraniti, dokler so nenemški narodi protestirali proti tem mrežam. Ustavoverneži so se porazumeli, da bodo sicer prišli k prvi in drugi seji državnega zbora — kar je v naših očeh priznanje njegove pravoveljavnosti, da pa bodo v tretji seji po enem svojih udov naznanili, ka se zbor ne more konstituirati, dokler ne doidejo poslanci iz Česke, katerih zdaj ni pričakovati. Ako bi zborova večina potem vendar še hotela redno zborovati, — bodo ustavoverneži segli po tistem sredstvu, ktero so tolikokrat zasmehovali, ako se ga je posluževala slovanska opozicija: zapustili bodo državni zbor, češ, da mu ne morejo priznavati nobene pravoveljavnosti, ker v njem ni zastopana dežela tolike vrednosti in veljave, kakor je Česka.

Res je taka. Državni zbor ni pravni zastop niti cislajtanski, še mnogo manj avstrijski. In to nikdar ni bil. Samo da smo mi to od nekdanj trdili, Nemci pa nam ugovarjali, ker jim je laž in fikcija bila ko-

ristna. Schmerlingov državni zbor je bil laž, ker v njem ni bila, kakor je februaraska ustava zahtevala, zastopana velika Ogerska in vsa trojedna kraljevina. Nemci so se zato malo brigali. Naprej so zborovali, davke nalogali, pogodbe sklepali in prelamljali: moč so imeli, a pravice ne. Pomagali so si s fikcijami tudi potem še, ko je ves česko-moravski narod hrbet obrnil tistemu državnemu zboru, v katerem ga Nemci denes s toliko hinavščino pogrešajo. Ravno tisti poslanci so pod Giskrinim ministerstvom veljavne postave sklepali in se vedli kot pravni zastop vse Cislajtanije, dasiravno v njem ni bilo ne le česko-moravskega naroda, ampak so se bili od njega odvrnili tudi zastopniki družih krepkih, veljavnih in velikih narodov: Poljaki, Lahi, Dalmatinci, Tirolci, Slovenci itd. A tedaj so imeli Nemci še večino, pa tudi fikcije, hinavstva, sleparije in kratkovidnosti dovolj, da so državni zbor priznavali in kontumacirali vse nezastopane narode.

Zdaj se 3 ducendov nemških poslancev na Dunaji zviija pod nasledki lastnih laži in se pripravlja storiti isto, kar je 10 let oklicavalo kot veleizdajo na državi: stopiti iz državnega zbora. Mi z neizrečeno zadovoljnostjo gledamo na to komedijo. Poštenemu človeku je zadostilo, ako se po raznih slučajih in okoliščinah laž razkrije za laž, neizmerno več pa je zadostilo, ako mora lažnik sam stopiti pred svet in priznati: lagal sem in kradel, padel sem v jamo, ktero sem kopal drugim. Resnica ima na Dunaji enkrat svojo žetvo: da mora ustavoverna stranka sama razrušiti državni zbor, da mora sama boriti se proti fikciji, ktero je 10 let za istino oklicavala, to je Nemesis, ktero mora ona sama priznati kot pravično in naravno kazen za vse one velike napake in grehe, katerih se je ta stranka krivo storila, dokler je imela vso moč v rokah, ktere zdaj hvala Bogu več nima.

Tlačeni narodi pa si denes pripovedujejo: Laž, hinavstvo in krivica je le „ad hoc“, večna je le resnica in pravica!

Češki deželni zbor

je vsled zaukaza cesarjevega na nedoločen čas razpuščen, potem ko ni volil v državni zbor in je sprejel adreso večine s 147 glasovi proti 77 (vsi Nemci). Voljena je posebna deputacija 18 udov z višjim maršalem (prvosednikom zbora) na čelu, ktera bode česko adreso cesarju izročit nesla. V tej deputaciji so med drugimi: Palacky, Rieger, Sladkovski, Thun, Clam-Martinic. Bode-li cesar to adreso sprejel, kako, in kaj bode odgovoril?

Zadnjič smo posneli nekatere govore iz adresnega posvetovanja. Denes povzamemo ob kratkem še nekatere.

Sladkovski nemškim nasprotnikom dokazuje, da so oni sami v svojih prejšnjih govorih nektera prava českega kraljestva priznali. Eden voditeljev nemških je pred tremi leti priznal, da ima Česko po smrti Habsburžanov pravico voliti si kralja. Če to pravico priznajo, zakaj še družih ne? Pravica voliti kralja pomeni to, da je česki narod svoje dežele dal v upravljanje kraljevi (cesarski) rodovini, da jih ima torej pravico zopet nazaj vzeti, t. j. da je narod samostojen. Iz tega izvira, da kralj nima pravice česke dežele komu dati, da ne bi prej dovoljenja českega naroda dobil. Tudi jih ne sme v kako državno osnovo potisniti, v kateri bi se več ne poznalo, kje je Česko. Naša ustava je bila zatirana; a kakor hitro je

kralj rekel, da ne bo več absolutno vladal, bila je tudi naša ustava oživiljena. Ni bilo pravično brez naše volje, brez volje večine na Českem in Moravskem, decembersko ustavo sprejeti, zato je nepostavna.

Govori se nam nasproti, — pravi Sladkovski dalje — da hočemo naprave iz srednjega veka ustanoviti. Pokažite mi eno pismo, en govor, kjer je kaj enacega izrečeno. Mi nočemo nikogar tlačiti, nikomur krivice delati, ker čutili smo 2 $\frac{1}{2}$ stoletji, kaj se pravi pritiskan in tlačeni biti, v lastnem domu hlapec biti. Mi hočemo le v domovini in v Avstriji ravnopravni biti in drugim ravnopravnost dati. — Sladkovski zameta obrekovanje, ktero se proti Slovanom od Nemcev vzdiga, da so proti liberalnim in svobodnostnim postavam, ktere je državni zbor sklenil. — Vi pravite, da nam je ravnopravnost zagotovljena od vas. Ali ste pa to le z enim korakom dokazali? Ali je bilo tako težko, postavo izdelati, s katero bi se bila ravnopravnost v življenje vpeljala? Mi (Čehi) ne bomo prej v akcijo stopili, dokler take postave ne bode. — Ko bi mi hoteli vam krivico delati kedaj, so vaši rojaki dovolj mogočni braniti vas.

Zelo ostro govori Skrejšovski. On je proti vsaki adresi. Pred tremi leti je češki dež. zbor enako ponižno adreso cesarju poslal. A Nj. Veličanstvo ni odgovorilo na njo, celo v roke njegove ni prišla. To se zdi govorniku debelo razžaljenje českega deželnega zbora in českega naroda. Namesto da bi torej še to adreso poslali, opomnimo rajše krono, da nam je odgovora na zadnjo še na dolgu. Dalje adrese ni treba, ker cesarjevo poročilo pravi, da vlada „skrbi“ za uestreženje naših želj in tirjatev. Če skrbi, tedaj mora tudi že poznati naše želje, čemu jih še razkladati. — V spomenici, ktero adresi pridevamo, pravi se, da ima deželni zbor edini pravico davek dovoliti. Zakaj še ne izrečemo, da so vsi davki, ki se nakladajo brez našega dovoljenja, nepostavni. — Govornik pravi, da je deželni zbor tū samo „po božji milosti“, ki je cesarizem Napoleonov vrgla. Iz tega se vidi, da avstrijska vlada samo tačas narodno poje, kader jej slabo gre. Parklji pruskega orla so se v francosko meso zasadili. Tega je kriv cesarizem, ne Francoska. Za francosko republiko bo molil vsak izobražen narod. S premaganjem cesarizma niso avstrijski narodi zmagani, temuč cesarizem. Greh bi bilo podpirati zdauji zistem še na dalje. Češki narod ne sme nič več žrtvovati, žrtvoval je dovolj.

Kranjske gimnazije pa národna ravnopravnost, vladna pristranost pa nemškutarske namere.

La statistique est aussi la science raisonnée de faits.

(Dalje.)

Pa preskočimo te žalostne čase kakor one, ko je prvi naš národni pesnik navdušeno zapel svojo „Ilirja ustani!“ Preskočimo tudi čase Meternihovega samosilstva, ko se na národnem polji nikdo ni smel oglasiti. „Osnovni učni načrt“, dvajsetletna postavna podlaga prizna našim srednjim šolam vse pravice narodnega jezika. Da te na Kranjskem niso nikoli stopile v djansko življenje, tudi še vemo.

„Osnovni učni načrt“ govori na mnogih mestih o preveliki važnosti materinega jezika; tako na str. 6: „V sedanjem času bi bilo odveč še opravičevati, da se dijaki v svojem materinem jeziku in njegovem slovstvu

morajo temeljito in obširno podučevati." Zastran drugih jezikov, ki se po naši državi govoré, pa načrt pravi: „Na vsakej gimnaziji se morajo vsi živi jeziki tiste kronovine, v kateri gimnazija stoji, podučevati, zraven pa tudi nemški. Vendar si dijaki ali za prav njihovi stariši popolnoma prosti volijo, ali se bodo teh jezikov učili ali ne. **Samo materinega jezika se mora slednji učiti.**“

Po naših gimnazijah pa kljub vsem postavnim določbam materini jezik ni bil niti učni jezik niti se tudi ni tako podučeval, da bi se bil človek v njem izuriti mogel kakor „učni načrt“ tirja. Slovenščina se je namreč podučevala in se še sedaj podučuje v vsakem razredu po dve uri na teden; — dve ubogi urici na teden!

Res lepa ravnopravnost jezika, če se nemščina po vseh razredih (razun enega) podučuje po tri ure na teden! Tako je od vseh tedenskih ur na naših gimnazijah določenih:

nemščini 23
slovenščini 16!

In pomislimo, da se vsi drugi predmeti v nemščini podučujejo!

Kako se bi naša mladina pošteno izurila v materinem jeziku, če mu razun dveh pičlih ur nič ne privoščijo! Državi sami bilo bi v največo korist, da bi se šolska mladina temeljito izurila v materinem jeziku, — tako temeljito, da bi ga znala pri sledujeh priliki v pismu in govoru popolnoma prosto rabiti.

Mladina na gimnazijah se učeča bo enkrat dorasla in v raznih položajih služila cerkvi in državi. Ali ni državi in šoli v največo sramoto, da se naša mladina pri sedanjih slabih in pristranskih uravnavah naših gimnazij ne more materinega jezika toliko privaditi, da bi ga ob resnobnih trenutkih če ne ravno gladko vsaj pametno govorila. Kako sramoto so delali c. k. vladi kakor njenim nemškim šolam c. k. uradniki pri zadnjih volitvah in drugi ne c. k. nemškutarji. In takih spak, kakor je loški Triljar se skazal pri zadnji volitvi v Kranji, imamo po deželi na kupe. Nomina sunt odiosa.

Gotovo je tudi, da popolno znanje materinega jezika in njegovega slovstva jako podpira razvitek poštene značaja. Značajnih poštenjakov pa je vedno treba cerkvi in državi, zlasti pa v zburkanih časih, v pretečih nevarnostih. Zgubljen je slednji o tacih prilikah, če ne zna narodovega jezika. Nezaupanje se rodi in širi med njim in narodom. On kaže pri vsakej priliki svojo neznačajnost in sebičnost; njegov vpljiv na narod se opira le na silo, na suboparne paragrafe. Ko bi bile naše šole uravnane na narodni — naravni podlagi, nikoli bi mi ne imeli na nasprotni strani toliko renegatov in neznačajnih kruhoborcev. Da tu bi celo prašal: ali imajo naši c. k. in ne c. k. nasprotniki le enega, ki bi dobro znal (pismeno in ustmeno) naš národni jezik? Razun Dežmana, ki se je pa (po njegovih knjižurah soditi) že zlo odvadil materinega jezika, ne more vladno-nemško pa nemškutarško krdelo (enkrat sem že rekel, da to pest ljudi ne morem zovati politično „stranko“) nima ne enega pokazati, da bi bil kos deželnemu jeziku. Enake nasledke je Bahova nemškutarija imela na Hrvaškem, kjer se pa z njimi še druge žalostne družbinske prikazni vjemajo.

Dokler se bode slovenščina le po dve uri podučevala, dokler naše šole ne bodo na narodni podlagi uravnane, nam ne pomorejo dosti vse vladne obljube, vse njene okrožnice. Kaj nam pomaga, da je g. Konrad, c. k. deželne vlade predsednik, 14. prosinca t. l. okrajnim stotnikom poslal precej določno okrožnico in jim posebno naročal, da se imajo vsi uradniki v pismu in govoru posluževati narodnega slovenskega jezika. Zadnji meseci so večkrat spričali, da se c. k. uradi malo brigajo za očitna jasna namestnikova povelja. Leto bo preteklo, vse bo pri starem ostalo in med tem še celo zoper jasne besede Konradove okrožnic vrivajo v naše kraje uradnike, ki ne znajo slovenski! Res lepa Konradova doslednost!

In pri vsem tem se je g. Kljun drznil v državnem zboru spodbijati pravice našega naroda in še poudarjati, da „sine ira“ govori; sicer precej pristavlja, da „cum studio“. V resnici njegov govor je bil sestavljen „cum studio“, — le ne v tem smislu, kakor visokoučni

ministerski svetovalec besede rabi. Vse je silo „pristransko“, prav v tem pomenu, kot se besede sploh rabijo. Pa kaj bi pobijali učenost padovskega dohtarja, ki je blizo tudi učiteljsko skušnjo komaj naredil na nekem vseučilišču, ki že dolgo dolgo slovi kot pravi „refugium puhloglavcev“.

Vlada nam vriva tuje uradnike ali vsaj take, ki slabo znajo narodov jezik in pravi, da domačih nima: jako zanimiv circulus vitiosus c. k. nemčevalne samovoljne vlade. Napravite nam narodne šole, in hitro bomo imeli na ostajanje narodoljubnih zmožnih uradnikov. Kljun se je v državnem zboru ponašal z nemškutarijo, češ, da naše županije zahtevajo nemški državni zakonik, nemške urade, nemške šole, nemške vloge in odloge! — Za Boga, naši kmetje so še dosti večji praktkarji, kakor je odpadnik Kljun. Glej kmetiča, kako za vsesi se praskaje zdihuje: „o ko bi jaz le nemški znal!“ Gotovo si bo kmet vedno želel nemški znati, dokler bodo c. k. uradi nemški. Poslovenite urade, ki so za narod ustanovljeni, ne pa narod za urade, in kmet bo za vaše nemške postave, nemška pisma, nemške vloge in nadloge toliko maral kot za lauski sneg. To je že četrti ali peti circulus vitiosus, v katerem se nasprotniki naši, vladni in nevladni vedno vrté.

Gimnazijalci se na viših šolah izučé in potem stopijo v javno življenje. Če so v tujem duhu izobraženi, če se v narodovem jeziku ne gibljejo tako lahko kot v priležni stari obleki, se bodo od naroda ocepili. Oni delajo malo množico tako zvanih izobražencev, ki so pa tuji lastnim rojakom. Na narod njihova učenost nima nikakoršnega vpljiva, njihova s tujim preoblečna izobraženost nikakor ne pospešuje dušni narodni razvitek, oni nikakor ne požlahnujejo velike množice. Oni se ne zmenijo več za narodov jezik, njim niso več mar narodove navade in razvade; oni le živé v krogu, ki je narodu popolnoma zaklenen. Te potujčence in narod loči velik prepad, ki se od dne do dne na vse strani širi.

Take razmere, ki iz potujčenih šol sledé, so v največo škodo zdravemu rednemu razvitku naroda. Narod se vedno pomladuje, iz lastne korenine neprenehoma poganja najlepše mladike. Žalostno, da iz mladik ne zrastejo mnogovejnata drevesa, ki bi domačo zemljo zaljšala, domačo zemljo s svojo hladno senco zakrivala. Tuji vrtnarji presadé bujne mladike v tujo zemljo, kjer ali pod zlo gredo ali pa na njej le životarijo; le malo malo jih je da bi se med pritlikovci velečastno odlikovali. Slovenci bomo vedno robovi, tujcem tlako delali, dokler narodnih šol ne dobimo. Potem še le se bomo redno znotranje in zunanje razvijali in nam in nastopnikom na dobro napredovali. Narod bo še le potem postal pravi narod, kajti tudi za nas velja

„de taal is gausch het volk.“

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane. [Izv. dop.] Kako naši mestni očetje skrbé za blagor mesta, kaže med družim tudi to, da so kot učitelja vzeli v službo gosp. Schott-a. Gospod Schott je sicer dobra duša, ne stori nikomur nič žalega in utegne imeti najboljše lastnosti in najvišjo sposobnost za šolo — vse to pripoznavamo — a on je bil že 37 beri: sedem in trideset let v cesarski službi — in ker se mu ta leta vračunijo pri penziji, bo tedaj občina ljubljanska primorana mu že čež tri leta dovoliti pokojnino; zakaj pa bi tudi ne, saj je denarjev kot peska in priklade so še vedno prepričle! Ta dogodba menda ne potrebuje komentara.

Po pregevoru: „Kakoršen gospodar, tak je tudi hlapec“ se ravnaje tudi naša soidisant policija skrbi za varnost in mir in razumeva ravnopravnost tako, da narodnjaka, če malo bolj glasno govori na ulici, hitro zavrne, „Gut Geil“ pa sme biti tudi „Gut heul“, pa se mu vendar nič ne zgodi. Pred kratkim pa je prav izvrstno pokazala svoj značaj. Znan naroden mizar na predmestji dobi povabilo k sodnji, kjer mu sodnik naznani novico, da je on tisti večer, ko je bil Sokolov

izlet v Velče, ob 1/10 uri zvečer z neko žensko šel po šentpeterskem predmestji ter kričal: „Živeli Slovenci, Nemce pa po trebuhu“. Tako vsaj so ga obdolžili 3 policaji. Ker se je obdolžencu vse to vendar predebelo zdelo, gre po priče, s katerimi se konstatira, da ni on hodil z nobeno žensko, ampak s tremi možkimi, da to ni bilo ob pol 10 uri zvečer, ampak da je bil že ob pol 8 uri zvečer doma, in da ga nihče ni čul kričati. — Vse drugo pa, kar so policaji govorili — je res — tedaj nič. Vriva se nam prašanje, je li ljubljansko policijo podučevala praška?

Iz Stražišča 8. sept. [Izv. dop.] „Laibacher Zeitung“ je priobčila v Feuilletonu svojega 194. lista zanimivo razpravo o **društvih za povžitek** (Consum-Vereine). Prašanja o narodnem gododarstvu so jako važna, toraj smo tudi mi prav pozorno prebirali one vrstice in opazili z radostjo, da se ti zavodi, kojih hasnovitost ves svet priznava, tudi našemu ljudstvu tako iskreno priporočajo. Res da se ne morem v vseh točkah vjemati s pisateljem, toda to, kar bi mi ovrgli, nikakor ni kaj bistvenega, ampak se suče o prašanjih, ki spadajo le bolj na kupčijsko polje. „Laib. Ztg.“ je imela v svoji razpravi zanimive zgodovinske črtice o teh društvih, ktere je v obče pretresla ter proti koncu omenila, da se bode v Ljubljani kmalo na spodbudo knjeza Metternicha ustanovilo društvo za povžitek za uradnike. Že popred nas je neko dotično naznanilo v „Laib. Ztg.“ jako razveselilo, zdaj to novo vest pozdravljamo kot ugodno znamenje, da se bodo kmalo vdomačila ta društva v naši domovini. In ker se tedaj zdaj toliko bolj smemo zanesti, da se bode spolnilo naše upanje, smo tudi mi namočili pero, da bi trohico pripomogli k uresničenju te stvari. Prepričani smo bili vedno o koristi teh ustanov, posebno za niže vrste ljudi, toraj smo imeli za to reč posebno skrb. Dá, stopili smo še za korak dalje, ter napravili v naši vasi, ker skoraj sami delavci (sitarji) prebivajo, v preteklem letu takošno društvo, in zdaj že z veseljem gledamo prelepi sad našega truda. Nikakor sicer ne tajimo, da je imelo mlado društvo v prvem času svojega življenja boriti se z mnogoterimi nadležnostimi, a človek je pripravljen vse — celo krivdo — pozabiti, da mu le vest pravi, da se je trudil za kaj dobrega, ter da je tudi zaželeni sad učakal. Da pa je naš namen bil nepristransk in občekoristen, kdo nam more to oporekati?

Po tem ovinku, kojega naj čitatelji blagovoljno nam odpustijo, sledimo dalje kratki zgodovini našega društva, in tu je treba posebno to poudariti, da je na koncu prvega leta mnogo presegal letni račun nade vsakoga, ter da je mimo tega, da smo dobili boljšega živeža in drugih domačih potrebščin, da smo si bolj složno vredili, dá, velikokrat tudi bolj po ceni kupovali, akcija še poseben dobiček donesla, ki sicer ni bil velikansk, vendar pa je delavcem v spodbudo. Naj omenimo še to, da imajo taka društva namen složnost v ljudstvu buditi in oživljati; vendar pa nikdar misliti, da naj so ta društva od složnosti odvisna, sicer bi se utegnil marsikdo hudo prevariti. Ko so naši ljudje celo leto koristi tega društva opazovali, in ker so bili v začetku družega leta stari akcijonarji pripravljene nove sprejeti, bila je tisti dan, ko so se v drugič akcije izdajale, taka gnječa, da se je v kratkem številu društvenikov za štirikrat pomnožilo, tako, da smo bili prisiljeni tisti dan, kakor tudi za naprej nikogar več sprejeti, da bi ne bila akcijska istina preveč narasla, kar bi, kakor vsakdo previdi, ne bilo ravno ugodno. Pač bi lahko še našo reč povekšali, kar bomo tudi storili, pa delali bomo polagoma in vedno oziraje se na namen društva in na potrebe in želje prebivalstva. Do zdaj še nismo prestopili področja kake dobro z blagom založene dišavarije.

Po tem hočemo še povedati, kaj smo po lastni skušnji spoznali za najpotrebniše, da se enakim društvom življenje in zdatno delovanje za dolgo časa zagoviti more. —

Prav radi pripoznamo, da ko smo naše društvo snovali, so nam bila Švicka društva v mislih, da celo v zglede smo si je bili postavili. Ta društva pa imajo največo vrednost med vsemi društvi na kontinentu zavoljo teh-le treh vzrokov:

1) Vsa roba, posebno živež mora biti take no-
tranje vrednosti, da se ni treba čisto nič bati, da bi
bil zdravju škodljiv. 2) Mora sploh v vsem vladati
najumnije gospodarstvo in 3) Je prodaja prosta; prodaja
se lahko vsakomu, naj si je društvenik ali ne. Prva
dva vzroka ne potrebuje nikakoršnega pretresovanja,
temuč sta tako jasna, da ne bomo čisto nič dodali.

Drugače pa je s tretjim vzrokom, in v tem se
utagnejo Švicovska društva za povžitek najbolj ločiti od
druzih. Vsakdo si lahko zbere v društveni hiši, kar
koli hoče, in sicer z ravno tistimi pogoji, kot kak
društvenik. Res bi človek to naredbo obsodil, da na-
sprotuje ideji društev za povžitek, ter bi jo utegnili
zavreči; toda če se pomisli, koliko dobička društvo
ravno od tod dobiva; koliko lože ima vedno dobro,
zvešo robo, ker jo sproti speča; koliko lože je tudi po
nižji ceni daje: ono videzno nasprotje popolnoma zgine.
Mi tukaj posebno govorimo o družtvih za povžitek za
delavce, in vsakdo, ki delavsko življenje le količkaj
pozna, dobro ve, da se med delavci vedno dobijo taki,
ki še tako majhne vloge k istini za kako tako napravo
ne morejo plačati. Ako se tedaj more brez škode, da,
ako se kaj tacega more celo z dobičkom napraviti,
bilo bi gotovo nečloveško, ako bi ne hoteli takim malo
premožnim dati prilike, da si preskrbijo boljši in gosto-
krat celo cenejšo robo.

Kakšen pomen take društva na političnem
polju utegnejo imeti, tega nas je najbolje „Laib Zeitg.“
sama v svojih dotičnih statističnih datah „o Českem“
podučila. —

Predno pa končamo, naj bo nam dovoljeno, se še
k tistim obrniti, ki imajo prelepo navado, vsako novo
prizadetje k zboljšanju denarnega stanja našega naroda
zasmehovati in zasramovati:

Pred ko poskusite one ponižati, ki imajo sploh
voljo, kaj dobrega med ljudstvom storiti, počakajte
vendar njihovega sadu; zakaj ako jim njihovo prizade-
vanje dobrega sadu donese — o kako strašansko ste
se tedaj sami ponižali s svojim prezgodnjim jezikanjem;
pokazali ste pa tudi s tem, da vam ni za ljudstvo
čisto nič mar, s čemur bi se utegnili kaj težko priku-
piti poštenemu možaku. —

Politični razgled.

Z bojišča imenitnih reči ni zaznamovati. Fran-
coski prostovoljni strelci, kateri se po vsej deželi zbi-
rajo, nadlegujejo proti Parizu pomikajoče se Pruse.
Pri Montereau se pruske uhan nazaj zapodili; na drugi
črti pak je enako krdelo francoskih prostovoljcev moralo
ubegniti pred Prusi, kateri utegnejo s celo vojsko okolo
20. pred Parizom stati. — Okoli Pariza so gozdi že
požgani; požiganje oskrbljujejo francoski prostovoljci
in mobilgardisti. — Strasburg, kjer je tudi repu-
blika oklicana, se drži hrabro. Poveljnik je poročil
v Pariz, da se mestu sicer slabo godi, da ga pa
misli braniti proti Prusom do smrti. — Bazaine iz
Metza vedno trudi obležno prusko vojsko. Ko se mu
Prusi poročili, da se je vojska pri Sedanu udala in da
je cesar Napoleon ujet, ter pozivljali ga, naj se tudi
on s svojo vojsko uda, odgovoril je, da ne služi cesarju
Napoleonu, temuč Francoski; ob enem jim je djal:
„dobili me boste samó mrtvega v roke.“

Državni zbor na Dunaji je 15. t. m. torej
skupaj bil, razen poslancev iz Českega. Kot najstari
poslanec je prvosedoval baron Pasotini ter izrekel v
svojem govoru obžalovanje, da Čehov ni in ob enem
željo, da bi se edinost med avstrijskimi narodi dosegla
s tem, da se „po ustavni poti“ zadovolji vsem narodom.
Prihodnja seja bo v ponedeljek. — Nemški poslanci,
t. j. ustavoverni, mislijo baje izostajati, dokler česko-
nemške pomoči ni, ker so v manjšini. Dobro! Naj
potem, ali pa precej federalisti enako storé in
vsega humbuga bode enkrat konec, ter pride prava
ustavnost in pravi red, — če je še mogoče.

Med Čehi je zopet nekov razpor. Tako imeno-
vani „Mladočehi“, katerih voditelj je Sladkovski in gla-
silo „Narodni Listy“, so bolj za pomirljivo politiko Av-
striji nasproti. Nekteri izmed „Staročehov“ pak, posebno

lastnik „Politike“ in „Pokroka.“ Skrejšovski in Brauner,
so za ostro opozicijo. To nasprotje je vidno že iz go-
vorov ktere denes na drugem mestu prinašamo. Videti
je, da je Rieger potegnil s Sladkovskim, ktereга misel
je z veliko večino prodrla. Tako je Skrejšovski izstopil
iz kluba in položil mandat. Gotovo je, da bode zopet
voljen.

Pariz se vredno pripravlja na národni boj. Do-
pisnik hrvatskega „Zatočnika“ iz Pariza, na čegar za-
nesljivost se zanašati smemo, piše o tamošnjem položju
8. sept.: „Red in mir vlada v Parizu kakor nikoli. V
48. urah je Gambetta, novi minister notranjih zadev,
ustvaril 60 novih batalijonov národnih brambovcev, ba-
taljon po 1500 mož. Precej po razglasu republike je
prišlo še 100.000 novih oroženih mobilcev v Pariz.
Kamor se ganeš v Parizu, povsod vidiš oboroženega
moža, iz evropskega veselja je Pariz postal velik vo-
jašk tabor. . . Zdaj je vsak človek v Parizu policaj,
ki pazi, da nihče razdora ne dela. Povsod po shodih
se govori le o orožanju. . . Bodite prepričani, da svet
še ni videl enacega boja, kakor bode za nekaj dni tu-
kaj.“ Tako piše Hrvat. — Dopisnik stare „Presse“,
kteri list nič bolj ne želi nego da bi Francozje potrdi
bili, vendar piše 11. sept. tako-le: „Orožje in oskrb-
ljenje v Parizu je zgotovljeno, tako, da ne more mesta
noben sovražnik več prehiteti. Sovražnik, ki pride pred
Pariz, bode moral dolgo časa samo eno stran Pa-
riza oblegati in bo odločen upor našel. Ako pa potem
ne morejo Nemci Pariza v 4 tednih vzeti, ne morejo
se pred Parizom dalje držati; potem pa se strani v
vojni popolnoma zaobrbejo. Obleganje današnjega Pa-
riza je poguba Nemcev. Samó ako se v Parizu med
seboj začno klati, zmagajo Nemci.“ Ta dopisnik šteje
samo 250.000 brambovcev v Parizu. — General Trochu
pak v Parizu razglašá, da bode vsakdanjo službo na
zidovji opravljalo 70.000 mož, ves pas utrjevanj pak
bo branilo 300.000 pušk.

Rim se misli braniti. To je razvidno po tem,
ker so papeževi vojaki 14. sept. streljali na prve stra-
znike italijanske vojske, kateri so bili prišli 3 kilometre
blizu Rima. Mnogo krajev je že od Italijanov prevze-
tih; povsod so papeževi governeri odstavljani, in nado-
meščeni z italijanskimi. Po občinah papeževega ob-
lastja se italijanska vojska veselo pozdravlja. — Več
evropskih vlasti (razen Rusije, Angležke in Avstrije)
baje ni zadovoljno, da se Italija Rima polasti. Da to
stvari in konca ne spremeni, je gotovo.

Ruski vladni list je proti pruskim organom, ki
bi radi Napoleona zopet na prestol posadili, ter pravi:
naj se mir dela s francosko konstituanto (ustavodajnim
zborom), ki se bode sklical.

Razne stvari.

* (Razpisana služba.) S početkom no-
vembra meseca 1870 se bode v Celji odprla me-
ščanska šola (bürgerschule) in je na njej razpi-
sana služba direktorja ob enem učitelja. Prosilci mo-
rajo imeti učiteljski izpit vsaj za nižjo realko. Letna
plača znaša 800 fl, kasneje 900 fl. in 1000, in 200 fl.
funkcijske doklade. Definitivno se bode vodja potrdil
še le v treh letih. V prošnji, ki se ima izročiti vsaj
do konca tekočega meseca pri deželnem odboru v
Gradcu, naj se dokažejo tudi „jezikove znanosti.“ To
priobčujemo s prošnjo, naj bi se Slovenci oglašali za
to važno mesto; to tem bolj, ker deželni odbor štirski
kakor vlada še vedno pozablja razpisane službe razgla-
šati tudi po slovenskih časnikih.

* (Šoštanjski okrajni šolski svet) je
napravil 12. t. m. šolski mladini po dokončani preskušnji
primerno veselico, ktero nam naš dopisnik jako hvali.
Take zabave se nam zdé jako hvalevredno nadomestilo
za šolska darila, ktera je ozkosrčna postavodaja od-
tegnila šolski mladini. Da so se h koncu stari in
mladi venčali s hrastovim perjem, ni za slovenske ljudi
posebno hvale vredno, še manj za žandarje, ki naj bi
raje pazili na javno varnost, da bi si v istini zaslužili
Kübeckovo pohvalo.

* (V bistriški okolici) na Štírskem se

zadnje čase prikazuje sem in tje velika tropa črno na-
mazanih, dobro oboroženih roparjev, ki ne hodijo samo
ljudi strašiti, ampak jim tudi vzemó, kar najdejo rablji-
vega in prenesljivega, kakor so to storili te dni ne-
kemu krčmarju na Pohorju.

* (Razstava) v Gradcu se je odprla 15. t. m.
Vstopnina znaša 40 kr. Razstava bode trajala mesec
dni. Koliko bodo na razstavi zatopani tudi slovenski
pri- in izdelki, tega sedaj še ne moremo soditi, samo
to moramo konstatirati, da dotični odbor Slovencev
kakor nalašč k razstavi niti povabil ni in da ni ničesar
storil, ka bi se razstava med nami oznanila in veselje
do razstavljanja zbudilo. In vendar se je razstava na-
pravila v spomin na 50letni obstanek kmetijske družbe
dežele štírske, ki je dozdej žalibog še nerazdeljena,
in bi se bilo torej moralo tudi potrební ozir jemati na
drugo, slovensko narodnost v deželi.

* (Prof. Maassen) se bode kakor je slišati po-
kilical v gosposko zboruico. Med novimi udi te ime-
novane zbornice se imenujejo Taaffe, Tschabuschnigg
Holzgethan in Trautmansdorf. „Wien. Ztg.“ je imeno-
vanje zadnjih že oklicala, Maassen med imenovanimi
do zdaj ni bilo še brati.

* (Slov. Matica.) Po privatni poti smo zve-
deli, da hoče slov. Matica v Ljubljani učenega g. prof.
Trdino v Bršlinu poklicati za svojega tajnika v Lju-
bljano. Zagotavlja se nam, da bi bil g. Trdina pri-
pravljen sprejeti tajništvo, ako se mišljenje v mero-
dajnih brojih ne zasuče drugače.

* (Kmetijski tabori na Kranjskem.)
Na vabilo družbe kmetijske bode gosp. Ludevik Dimic,
c. k. gozdni cenilni referent, na Notranjskem na treh
krajih govoril o zasadbi Krasa z lesom, in sicer v
nedeljo 25. dan meseca septembra v Postojni; — v
nedeljo 2. dan prihodnjega meseca oktobra v Seno-
žečah, in v nedeljo 9. dan oktobra v Bistrici. Shodi,
ktere je c. k. okrajno poglavarstvo postojnsko, po po-
stavi za dovoljenje naprošeno, prijazno dovolilo, bodo
vsako gori imenovano nedeljo popoldne po krščanskem
nauku, in se ve da govori bodo vselej slovenski. —
Prostor bo gosp. predstojnik dotične podružnice kme-
tijske odločil ali kje pod milim nebom pri ugodnem
vremenu ali neugodnem v kakem prostornem posopji.
Vsacemu gospodarju in gospodnji pa tudi odraslim
mladeničem, katerim je za rejo lesa na zdaj golem
Krasu mar, je vstop v ta kmetijski tabor prost. Želeti
je tudi, da pridejo učenci naše deželne gozdarske šole
iz Šneperka poslušat. Ker je jako koristnemu poduku
želeti obilo poslušalcev, zato so prečastiti duhovni go-
spodje vlnudno naprošeni, naj razglasijo ta oklic med
svoje farane.

* (Dr. Toman) je zapustil poleg zadnjič ome-
njenega darila slov. Matici na dalje še: dramatičnemu
društvu in Sokolu vsacemu po 1000 gold. Ta darila
je izročila že uduva Luiza Tomanova dotičnim odborom.

* (Za mestno ljudsko šolo) v Ljubljani
je mestni odbor za nadočitelja imenoval g. Belarja in
g. Zimo, učitelja v Velikovcu, za podučitelja g. Kokajla
in g. Vizjaka; vodstvo paralelnih razredov na normalki
je izročil g. Belarju, v Št. Jakovski šoli g. Praprotniku.

* (Duhovske spremembe lavantinske
škofije.) G. Valentin Par dekan Marenberški pride
za župnika v Gutovlje. G. Jazez Krener provizor pri
sv. Frančišku blizo Gornjega grada je postal župnik
tamkaj. G. Franc Ermenc I. kaplan na Laškem je prišel
za provizorja v Marnberg. G. Miha Rakoše II. kaplan
na Laškem je postal I. tamkaj. G. Janez Böheim se-
miniški duhoven je prišel za II. kaplana na Laško in
g. Franc Pollak novomešnik v Negavo. — Umrli so
sledéči gg.: Gregor Orešnik duhoven v pokoji v Čreš-
nicah 5 avgusta, Janez Pevec župnik na Prihovi 15. av-
gusta, Ignac Tavšel župnik v pokoji pri sv. Jederti
blizo Laškega 28. avgusta, Andre Trobiš župnik v po-
koi na Teharjah 3. septembra, Janez Roter duhoven v
pokoji v Mariboru 11. septembra t. l.

Dunajska borsá 16. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	56 fl. 80 kr.
Srebro	122 „ 75 „
Napol	9 „ 93 „

Kaj tacega pa še ni bilo!

Pozor! Varujte se!

Pribrenčal je

v koledarjevi obleki.

Obleka je sešita iz 80 strani in jako pisana, ker ima na sebi zelo lepo narisanih še čez 20 podob.

„Čemu tako draga obleka?“ bo morda kdo prašal.

Draga? Nikdar ne, temveč najcenejša roba je, kar se je dobi enako lepe in krasne v „Sloveniji“, kajti — čujte!! — mrčes s kožo in kocinami, in obleko za Vas zato, ker ste Vi in ker se že nekaj časa poznamo, velja — prosim posluš! —

le 30 krajcarjev ali tri desetise,
(s poštino vred 36 kr.)

tedaj še manj ko bokal dobrega vina. In vendar se hoste smejali vsaj za deset grošev!

Tedaj le po njem, dokler ga je še kaj! Nemčurji in liberaluhi so se ga zelo lotili in v kratkem utegne biti po njem.

Gg.: Klerr in Giontini v Ljubljani, in pa „Brencelj“ sam (Jakob Alševec, vrednik), kateri mu je oče, se bodo v kratkem jokali po njem.

NB. „Brencelj v lažnjivi obleki“, stareji brat gori omenjenega mrčesa, izhaja na mesec po

dvakrat in velja veliko manj, kakor je vreden, namreč le 2 gl. 40 kr. na leto, ali 1 gl. 20 kr. na pol leta. Letošnjih števil se še nekaj dobi.

A to naprej povemo: „Glihalo“ se ne bo nič! Proklete grablje! (3)

Poziv

vsem avstrijskim domoljubom.

Sodržavljeni! — Domoljubi!

Neavstrijsko, pred momentanimi vspehi brezvestnega pretorijanizma na kolenih ležeče, navlaš razdraho med avstrijskimi narodi razširjajoče vedenje večine dunajskih listov nas je napotilo ustanoviti nove velike politične novine, ki se bodo poštno in odločno potezale za Avstrijo in postale organ vseh domoljubnih Avstrijancev.

Te novine bodo izhajale vsak dan v šeenkrat toliki obliki, kakor obe „Presse“ in se bodo imenovali:

„DER PATRIOT.“

Prva številka pride na svetlo
10. sept. t. l.

Obračamo se do vseh domoljubov avstrijskih proseljih, naj podpirajo naše poštno početje. Avstrijska zadeva je zadeva prave ljudske svobode Kdor res ljubi svobodo, ne more nikakor želeči, da bi se naša država, ki je poklicana uresničiti mirno in uspešno sosedovanje raznih narodov in s tem rešiti eno najvažnejših vprašanj civilizacije, pod jarem tistega vojaškega despotizma potisnila, ki vedno bolj grozeče v Evropi povzdiguje svojo glavo.

Naše novine bodo v vsacem oziru odgovarjale vsem tirjavam, ki jih more kdo staviti do velicega publicističnega organa. Vsled naših zvez z najodličnejšimi politikarji in voditelji v Avstriji nam bode mogoče zmerom najprvo razglasiti najvažnejše in najzanimivejše vesti. —

Naša redakcija in administracija je

Praterstrasse Nr. 50

kamor naj se pošiljajo vsa pisma.

Naroča se po tej-le ceni:

Za Dunaj:		Za kraljevine in dežele:	
Za vse leto	14 f. 40 kr.	Za vse leto	18 f. — kr.
pol	7 „ 20 „	pol	9 „ — „
četrt	3 „ 60 „	četrt	4 „ 50 „
1 mesec	1 „ 20 „	1 mesec	1 „ 50 „

Posamezne številke po 5 kr.

Sodržavljeni! — Domoljubi!

Kdor je prav Avstrijanec, prav domoljub ne bode si naročal nobenega drugega dunajskega časnika, nego tega, v čegar izdavanje so se složili podpisani.

Na Dunaji začetkom septembra meseca 1870.
(3) Več dunajskih domoljubov.

Št. dež. realna gimnazija v Ptujem.

Vpisovanje dijakov v prvi in drugi razred
godi se dne 29. in 30. septembra. (2)

Ravnateljstvo.

Pisarnica

dr. Sernec-a

(3)

Mariboru

se nahaja odsihmal na oglu poštno- in graške ulice,
v Srebre-tovi hiši, št. 17.

! Senzacija!

(1) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovije krtačice, o katerih govori na tisoče sprideval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dadé uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.)
za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločno, potem se razgreje na spirtni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim spiritom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinične kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z uloženim elektromagnetičnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevati in zdraviti vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovjša iznajdba.

Srajčna gumbice za našiti iz pravega čistotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artikelnju, kajti združuje eleganco s varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbe v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikelj hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Cæsar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najsičajnije, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo še zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonorov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstrukcija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravna, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najcenejša cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največ kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabim sapi (athempreservativ) mahoma odpravi vsako slabodišečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočena se kadilecem, ker se more zaostali tabakovi duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklica z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelek; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so no-vozboljšani Lefauchaux-revolvérji s zavarovalno zaporico, dvojnim kolenjem in 6 risanimi cevi, s kterimi je mogoče v eni minuti 6krat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver	7 millimeter f. 13.	—	100 patron f. 3.50
1 „	9 „	15.	100 „ 4.—
1 „	12 „	17.	100 „ 4.50

Žepni samokresli, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz littega železa delano orožje se najbolje priporoča napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanjem novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanji, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli razcvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba iskati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfinjeje izdelana 90 kr.

Najnovjša kirurškična iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslABLJENE osebe jo morejo brez napejanja sami na sebi rabiti in se da klistira po potrebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manjkalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji edino in samo pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.